

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persequutionum,
Quas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Gentilitatem varijs distractam deorum cultibus vitijsque dissipatam, in hoc tamen conueniße, vt vnus Dei cultores persecueretur. Cap. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

DE VARIIS PIORVM

rodes, qui etiam post ascensum Domini persecutionem
 grauissimam fecit. Deinde quid respondent etiam de Iulia-
 no, quem non numerant in decem? An ipse non est Ecce-
 siam persecutus, qui Christianos liberales literas docere ac
 discere vetuit? Sub quo Valentinianus maior, qui post eum
 tertius Imperator fuit, fidei Christianæ cōfessor extitit, mi-
 litiaque priuatus est. Vt omittam quæ apud Antiochiam fa-
 cere cœperat, nisi vnus fidelissimi & constantissimi iuuenis
 (qui cum multis vt torquerentur, apprehensus, per totum
 diem primus est tortus) inter vngulas cruciatusque psallen-
 tis libertatem atque hilaritatem miratus exhorruisset, & in
 cæteris deformius erubescere timuisset. Postremò nostra
 memoria Valens supradicti Valentiniani frater Arrianus,
 nōne magna persecutione per Oriētis partes catholicam
 vastauit Ecclesiam? Quale est autem non considerare Ecce-
 siam per totum mundum fructificantem atq; crescentem;
 posse in aliquibus gentibus persecutionem pati à regibus,
 & quando in alijs non patitur? Nisi fortè non est persecu-
 tio computanda, quando rex Gotthorum in ipsa Gotthia
 persecutus est Christianos crudelitate mirabili, cum ibi
 non essent nisi catholici, quorum plurimi martyrio coro-
 nati sunt, sicut à quibusdam fratribus qui tunc illic pueri
 fuerant, & se ista vidisse incunctanter recordabantur, audi-
 timus. Quid modò in Perside? Nōne ita in Christianos
 feruit persecutio, si tamen iam quieuit, vt fugientes inde
 nonnulli vsque ad Romana oppida peruenerint? Hæc atq;
 huiusmodi mihi cogitanti, non videtur esse definiendus nu-
 merus persecutionum, quibus exerceri oportet Ecclesiam.
 Sed rursus affirmare aliquas futuras à regibus præter il-
 lam nouissimam, de qua nullus ambigit Christianus, non
 minoris est temeritatis. Itaque hoc in medio relinquimus,
 neutram partem quæstionis huius astruentes siue destruen-
 tes; sed tantummodo ab affirmandi quodlibet horum au-
 daci præsumptione reuocantes.

*Gentilitatem varijs distractam deorum cultibus, vitijsque dis-
 sipatam, in hoc tamen conuenisse, vt vnus Dei culti-
 res persequeretur. CAP. XII.*

HAtenus abundè monstratum est Gentilem impie-
 tatem cum religione, & iniquitatem cum iustitia, &
 cum honestate turpitudinem pacem habere non
 posse;

posse; sed odio semper implacabili persequutam esse, ac tanquam intolerabilem sibi hostem, omnibus opibus viribusque delere funditus decreuisse. Hinc sequuta in familijs separatio, in regnis bella, in toto orbe crudelitas. Non enim venerat Christus pacem mittere secularē, qua fieret vt nulla esset in terris dissidentium inter sese partium hostilis collisio; sed gladium potius, dum conuersis ad Christum nonnullis, hos ceteri in sua impietate obfirmati, non maledicis modò verbis atque blasphemijs, verumetiam gladijs insectarentur. Et ad nouum quidem testamētum pertinet quod scriptum est. Constabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces; non leuabit gens contra gentē gladium, nec exercebuntur vltra ad praelium. Ac rursus: Lupus & agnus pascentur simul, & leo & bos comedent paleas, & serpenti puluis panis eius: non nocebunt neque occident, in omni monte sancto meo, dicit Dominus. Verum hæc propter multorū conuersionē scripta sunt, qui ex persecutoribus ecclesiæ, facti sunt eiusdē spiritales agricolæ, atq; ex feris bestijs homines māsueti. Etenim in ecclesia, quæ mons est Dei sanctus, hoc euenit, vt cum agno, qui prius fuerat lupus, habitaret; puerque paruulus, id est, humilis & mansuetus in ecclesia pastor, minaret ac regeret eos. Bella quoq; Christus abstulit, quēadmodum in Psalmo prædictum est, vsque ad finem terræ, sed ea bella, quibus contra Deum iustitiamque pugnatur, & hoc quidem in electis suis, ad mansuetudinem pietatemque conuersis. At neque omnium ea fuit metamorphosis, & quibus contigit, priusquam fieret, magnis illi sæpe odijs atque furoribus in ecclesiam inuecti sunt. Tradet, ait Saluator, frater fratrem in mortem, infidelis fidelem, & eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Perditorum hominum quādam vniuersitatem significat, cui inuisa virtus, cui exosa veritas, cui abominabiles futuri essent Christiani. Qua in multitudine, quid aliud esse dixeris, quàm frementium quandam collectionem bestiarum? In qua, & si aliæ in alias sæpe numero seruiunt, nec possit impietas in varios errores distracta, fouere concordiam; tamen vnus omnes impietatis spiritus, ad oppressionem propositæ veritatis instigat. Velut si inter seipsos lupi furentes, ouem subito conspexerint, in hanc continuò naturalis omnium feritas, priorum inimicitiarum oblita, conuertitur.

*Matth. 10. d**Isaiæ 2.**Isaiæ 65.**11.**Psal. 45.**Matth. 10.*

D

uertitur.

Matth. 10.

uertitur. Quidenim hoc simile refugiam, quod ipsum nobis euangelium subministrat? Ecce, inquit Saluator, ego mitto vos sicut oues in medio luporum; talia proculdubio passuros eos denunciatis, qualia necesse est oues perpeti inter luporum greges constitutas. Etsi mundus igitur quod suum est, in aliqua sui parte diligit; tamen quod de mundo electum est, ab eoque sensu ac moribus segregatum, nulla non sui parte mundus quoad potest persequitur. Vnius Dei veri cultores, cultusque eius ac religionis professores, nonne quibuscunque superstitionibus dediti populi, tanquam vno animo furiosissime sunt infectati? & tamen illi ipsi, incredibili deorum varietate diuisi atque distracti fuerunt. Non enim ijdem apud omnes, inquit Athanasius, appellantur dii, sed quot per orbem nationes sunt, tot ferè finguntur dii. Et sæpè fit vt vna Regio, & eadem ciuitas in huiusmodi simulachrorum cultu aduersum se magna seditione dissideat. Nempe enim Phœnicæ, Aegyptiorum deos penitus nesciunt, Aegyptijque Phœnicum simulachra ignorant. Schyæ itidem Persarum, & Syrorum Persæ non suscipiunt deos. Pelasgi quoque Thracum sacra repudiant, Thracæque Thebanos ritus cultusque ignorant. Indi aduersus Arabas, & Arabes contra Aethiopas, hi que ipsi aduersum se de religione dissentiant. Syri Cilicum deos minimè adorant, Capadocumque genus deos alios nominat. Sed & Bithinij alios, & alios Armenij sibi sinitere. Et quid me necesse est multa memorare? Epirotæ alios, quàm qui insulas habitant, hi que ipsi alios quàm Epirotæ deos venerantur. Denique omnis fermè ciuitas, omnis pagus finitimorum nesciens deos, præfert suos, hosque solos cæteris præfert. Aegyptiorum sacra sacrilega nihil referre opus est, cum sint ante oculos omnium, vt scilicet aduersum se inuicem vrbes omnes de religione dissideant, studeantque veluti dedita opera, contraria sibi inuicem, qui sunt finitimi, colere. Nempe enim Crocodilus apud alios vt Deus adoratur, vicinis alijs abominatio existimatur. Leo item, qui apud alios pro Deo colitur, non solum à proximis ciuitatibus minimè suspicatur, verum etiam si ab his reperiatur, vt belua immanis occiditur. Piscis quem alij vt Deum venerantur, ab alijs in cibum incunctanter assumitur. Hinc apud illos & bella, & seditiones, & inuidiæ occasiones, omnisque perturbatio & voluptas viget.

Quòdque

*Author libri
contra Gen-
tiles, inter
Athanasij
opera.*

Quodque mirum sit, Pelasgi, vt tradunt qui ista scripsere, cum ab Aegyptijs deorum nomina cultusque didicerint, Aegyptiorum deos ignorantes alios quam illi colunt; cunctarumque prorsus gentium, quas idolorum vesanus detinet cultus; aduersa secumque diffidens est de religione sententia, vt neque apud easdem eadem inueniatur. Et merito id quidem. Nam cum ab vnus ac veri Dei intelligentia delapsi sint, atque à vero patris verbo Saluatore omnium Christo defluerint, mentem iure habent in multa variaque distractam. Deorum autem multitudinem, scelerum sequuta est multitudo: & diuisi cultibus homines, affectibus quoque magis diuidi dissiparique coeperunt, vt possideret Christus aliquando, sicuti praedictum erat, haereditates dissipatas. Sic enim diremptum est omne foedus, dirempta societas iuris *Esaiæ 49o* humani; cum sibi quisque consulere, ius in viribus computare, nocere inuicem, fraudibus aggredi, dolis circumscribere, commoda sua aliorum incommodis adaugere; non cognatis, non liberis, non parentibus parcere; ad necem hominum pocula temperare, obsidere cum ferro vias, maria infestare: libidini autem, quo furor impulerit, frena laxare, nihil denique sanctum habere quod non nephanda cupiditas violaret. Nec suffecerat, inquit Sapiens, errasse eos circa Dei scientiam, sed & in magno viuentes inscientiae bello, tot & tam magna mala pacem appellant. Aut enim filios suos sacrificantes, aut obscura sacrificia facientes, aut insaniam plenas vigilias habentes, neque vitam, neque nuptias mundas iam custodiunt; sed alius alium per inuidiam occidit, aut adulterans contristat: & omnia commista sunt, sanguis, homicidium, furtum & fictio, corruptio & infidelitas, turbatio & periurium, tumultus bonorum, Dei immemoratio, animarum inquinatio, natiuitatis immutatio, nuptiarum inconstantia, inordinatio mœchiae & impudicitiae. Infandorum enim idolorum cultura, omnis mali causa est, & initiū, & finis,

Quae causae Gentilitatem ad persequendos cruciandosque Dei cultores impulerint.

CAPVT XIII.

ITaque caeca gentilitas, variorum imbuta cultu deorum, atque multiplici ignorantia ceu caligine quadam inuoluta, lucem non sustinens veræ pietatis atque doctrinae,

D ij graui-